

# Криза в Україні

Необхідні термінові дії для усунення наслідків конфлікту для цивільного населення



Фото: П'єро Кручатті/SIPA/Ritzau Scanpix

# ОСНОВНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

## Реагування на ситуацію в Україні

1. **Усі сторони конфлікту зобов'язані дотримуватися міжнародного гуманітарного права (МГП) і захищати цивільне населення.** Принципи МГП – гуманність, розрізнення та пропорційність – повинні дотримуватися усіма учасниками. Крім того, дипломатичні зусилля мають бути спрямовані на негайне припинення збройного конфлікту.
2. **DRC засуджує використання касетних боєприпасів** та забороненої на міжнародному рівні зброї, і закликає всі сторони припинити використання вибухових пристроїв із широкою зоною ураження у містах, селищах та інших населених пунктах через високий ризик заподіяння шкоди цивільному населенню та цивільній інфраструктурі. DRC закликає усі сторони гарантувати захист цивільного населення.
3. **Потрібно забезпечити швидкий, безперешкодний та систематичний гуманітарний доступ** для тих і до тих, хто постраждав від конфлікту, задля забезпечення захисту прав і задоволення потреб цивільного населення. Сторони конфлікту зобов'язані, відповідно до МГП, забезпечити гуманітарним організаціям можливість безпечного доступу до населення для надання систематичної гуманітарної допомоги.
4. **Потрібно розширити масштаби гуманітарної допомоги постраждалому населенню України.** Допомога тим, хто не може або воліє не їхати з будь-якої причини – включаючи, але не обмежуючись віком/статтю/складом сім'ї/засобами чи можливостями – є критично важливою. Потрібно підтримувати органи, включаючи громадянське суспільство та місцеві організації, які забезпечують захист цивільного населення та доступ до механізмів захисту. Акцент на вирішенні кризи соціально-правового захисту в країні шляхом надання, наприклад, екстреної допомоги, багатоцільової грошової та продовольчої підтримки, базового ремонту житла, життєво важливих систем опалення, психосоціальної підтримки, юридичної допомоги, екстреного інформування щодо ризиків вибухонебезпечних предметів, а також виявлення, маркування та повідомлення про райони, забруднені вибухонебезпечними залишками війни (де це можливо).

## Реагування у сусідніх країнах та інших приймаючих країнах

5. **Необхідно підтримувати сусідні з Україною країни щодо забезпечення доступу до безпеки та захисту для тих, хто рятується від конфлікту, незалежно від їхнього походження чи національності.** Дискримінаційна практика стосовно людей, які намагаються врятуватися від конфлікту, є неприйнятною. Усі люди, які тікають з України, повинні мати можливість залишити країну та отримати доступ до ЄС та інших сусідніх країн без дискримінації та відповідно до принципу невисилки.
6. **Потрібно мобілізувати підтримку країн, які приймають людей, у тому числі через механізми переселення та інші механізми солідарності,** щоб забезпечити своєчасне надання життєво важливої гуманітарної допомоги, належний прийом та доступ до справедливих та ефективних процедур надання притулку, а також необхідних послуг для всіх тих, хто рятується від конфлікту, приділяючи особливу увагу найбільш уразливим групам населення – відповідно до гуманітарних принципів гуманності та неупередженості.

## Реагування в Україні

З моменту початку конфлікту (24 лютого 2022 року) кількість жертв серед цивільного населення по всій країні продовжує зростати. За даними УВКБ ООН, від конфлікту може постраждати 18 мільйонів людей, у тому числі до 6,7 мільйона людей, які, за прогнозами, стануть новими внутрішньо переміщеними особами.

З метою забезпечення надання допомоги постраждалим від конфлікту та переміщення людям в Україні для подолання наслідків ескалації конфлікту, DRC закликає держави, донорів та гуманітарну спільноту звернути увагу на такі важливі пріоритети:



Фото надане: Гетті / Лоран Ван Дер Сток.

### **1. Усі сторони конфлікту зобов'язані дотримуватися міжнародного гуманітарного права (МГП) та захищати цивільне населення.**

- **Дотримуватися принципів гуманності, розрізнення та пропорційності МГП.** А саме: цивільне населення не може бути ціллю, так само як і цивільна інфраструктура (школи, лікарні, будинки, об'єкти водопостачання та лінії електропередач). Це поширюється і на заборону використання цивільної інфраструктури у військових цілях. Заборонено використання незаконної зброї, а також незаконне застосування зброї (у разі безрозбірних нападів).
- **Підтримувати та розширювати дипломатичні зусилля та діалог** з російською та українською владою з метою забезпечення відповідальності за всі порушення МГП та негайного припинення збройного конфлікту.



**2. Засудити застосування касетних боєприпасів** та забороненої на міжнародному рівні зброї, та закликати всі сторони припинити застосування зброї з широким радіусом вибухової дії у містах, селищах та інших населених пунктах у зв'язку з високим ризиком заподіяння шкоди цивільному населенню та цивільній інфраструктурі.

- DRC вражений можливим застосуванням касетних боєприпасів та приєднується до Міжнародної кампанії із заборони протипіхотних мін та Коаліції щодо касетних боєприпасів (ICBL-СМС), **рішуче засуджуючи застосування касетних боєприпасів у конфлікті в Україні, а також, як наслідок, загибель та поранення цивільних людей.**
- Застосування зброї з широким радіусом вибухової дії (EWIPA) у населених пунктах вбиває та раниць мирних жителів, але також ушкоджує чи руйнує дороги, мости, лікарні, школи та інші життєво важливі для цивільних осіб об'єкти інфраструктури. EWIPA викликають психічні травми та змушують людей втікати. Спільно з Міжнародною мережею щодо зброї вибухової дії (INEW) **DRC закликає всі сторони конфлікту в Україні припинити застосування зброї широкого вибухової дії** у містах та інших населених пунктах через високий ризик заподіяння шкоди мирному населенню.
- DRC також закликає всі держави взяти участь у поточних дипломатичних переговорах та **прийняти політичну декларацію, що регулює застосування вибухової зброї в населених районах, що включає формулювання про політику уникнення** (або презумпції незастосування) вибухової зброї з широкою зоною ураження в районах з цивільним населенням та цивільною інфраструктурою.

**3. Забезпечити швидкий, безперешкодний та систематичний гуманітарний доступ для тих і до тих, хто постраждав від конфлікту,** задля забезпечення захисту прав і задоволення потреб цивільного населення. Сторони конфлікту зобов'язані, відповідно до МГП, забезпечити гуманітарним організаціям можливість безпечного доступу до населення для надання систематичної гуманітарної допомоги.

- **Слід підтримувати зусилля щодо забезпечення своєчасних та безпечних гуманітарних коридорів** для евакуації цивільних осіб із районів конфлікту, а також для доступу гуманітарних служб до цивільних осіб.
- **Розпочати, підтримувати та розширювати надання гуманітарної допомоги та послуг із захисту, а також створити оперативні механізми підтримки гуманітарних організацій** через ланцюжки постачання та нарощування потенціалу, що забезпечують справедливий, неупереджений та безперешкодний доступ до нужденних людей. Дедалі більша кількість цивільних осіб піддаються безпосередньому ризику або вже втратили доступ до механізмів соціально-правового захисту та гуманітарної допомоги вздовж рухомої лінії розмежування/фактичних районів бойових дій у великих містах та їх околицях, а також на «непідконтрольних уряду територіях (NGCA)» у Луганській та Донецькій областях. Є підстави допускати, що потреби у цих районах зростають, а надання допомоги буде утрудненим або неможливим.
- **Терміново заохочувати, координувати та домагатися звільнення від розповсюдження санкцій на надання допомоги,** щоб уникнути негативних наслідків для громадських організацій у тих районах України, які залежать від російської валюти та банків, а також інших районів, що зазнали негативного впливу. Вплив санкцій щодо російських фінансових установ, товарів та послуг на здатність гуманітарного сектора доставляти допомогу викликає серйозне занепокоєння. Масштаби санкцій щодо Росії (особливо щодо фінансового та енергетичного секторів) можуть вплинути на гуманітарне реагування щодо ситуації в Україні, зокрема в країнах, які приймають тих, хто біжить із України. **Тому важливо, щоб уряди, які вводять санкції, розглянули питання про те, як потерпілому від конфлікту населенню зберегти доступ до основних товарів та послуг, які надає приватний сектор.**





Фото: DRC, Польща, березень 2022

**4. Розширити масштаб гуманітарної допомоги постраждалому населенню України.** Допомога тим, хто не може або воліє не їхати з будь-якої причини – включаючи, але не обмежуючись віком/статтю/складом сім'ї/засобами чи можливостями – є критично важливою.

- **Потрібно підтримувати органи, включаючи громадянське суспільство та місцеві організації, які забезпечують захист цивільного населення та доступ до механізмів захисту.** Акцент на вирішенні кризи соціально-правового захисту в країні шляхом надання, наприклад, екстреної допомоги, багаточислової грошової та продовольчої підтримки, базового ремонту житла, життєво важливих систем опалення, психосоціальної підтримки, юридичної допомоги, екстреного інформування щодо ризиків вибухонебезпечних предметів, а також виявлення, маркування та повідомлення про райони, забруднені вибухонебезпечними залишками війни (де це можливо).
- **Забезпечити свободу пересування, право на єдність сім'ї та можливість шукати та отримувати притулок та захист для всіх,** незалежно від віку/статі/країни походження/національності, засобів або можливостей.
- **Зосередити зусилля на певних прикордонних пунктах пропуску** для надання відповідного соціально-правового захисту та гуманітарної допомоги, а також підтримувати готовність до розширення масштабу заходів реагування у разі раптового збільшення кількості осіб, які прагнуть перетнути кордон у пошуках безпеки.
- **Забезпечити ефективний напрямок та розподіл фінансування місцевим органам та ініціативам,** що дозволить забезпечити захист та гуманітарну допомогу постраждалому населенню, у тому числі у зонах конфлікту. У той час як доступ до районів бойових дій утруднений та обмежений, місцеві служби реагування та добровольці продовжують працювати у вкрай складних умовах.
- **Починати приділяти увагу вирішенню проблеми переміщення** включаючи оцінку юридичних перешкод для повернення та потреб у юридичній допомозі, а також приділити увагу відповідному фінансуванню, наприклад, на схеми компенсації, мораторій на іпотеку тощо.

# Реагування у сусідніх країнах та інших приймаючих країнах

Конфлікт в Україні змусив мільйони людей перетинати кордони із сусідніми країнами, і їхня кількість збільшується з кожною годиною. Згідно з оцінками, до 4 мільйонів людей може перетнути кордон. Для того, щоб люди з України, які шукають захист у сусідніх країнах, отримали все необхідне, DRC закликає держави, донорів та гуманітарну спільноту звернути увагу на такі невідкладні пріоритети:

## 5. Підтримувати сусідні з Україною країни у забезпеченні доступу до безпеки та захисту для всіх тих, хто рятується від конфлікту, незалежно від їхнього походження чи національності.

- Усі люди, які біжать з України, повинні мати можливість залишити країну та отримати доступ до ЄС та інших сусідніх країн без дискримінації та відповідно до принципу невисилки. Дискримінаційна практика стосовно людей, які намагаються врятуватися від конфлікту, є неприйнятною. Як DRC, так і місцеві партнери реєструють випадки втечі громадян третіх країн з України, чийми правами щодо доступу до допомоги або території нехтують на європейських кордонах, або активно сприяють їхньому переміщенню в інше місце. Становище ромів та осіб без громадянства також викликає занепокоєння.
- Полегшити та спростити перетин кордонів, як це передбачено керівними принципами Європейської комісії з управління зовнішніми кордонами, та утримуватися від вимог спеціальних документів, що засвідчують особу, у людей, які намагаються врятуватися від конфлікту, оскільки це може де-факто обмежити доступ до безпеки.
- Враховувати особливі потреби, ризики та вразливість під час надання гуманітарної допомоги у прикордонних районах. Жінки, діти та люди похилого віку становлять більшість переміщених через кордони осіб, що створює особливі потреби, включаючи захист від ризиків експлуатації та торгівлі людьми. Зростання кількості неповнолітніх без супроводу потребує особливої уваги з точки зору забезпечення своєчасної та належної ідентифікації та реєстрації.

## 6. Мобілізувати підтримку країн, що приймають, у тому числі за допомогою фінансування та інших механізмів солідарності, щоб забезпечити своєчасне надання життєво необхідної гуманітарної допомоги, відповідний прийом та доступ до справедливих та ефективних процедур надання притулку та необхідних послуг для всіх, хто рятується від конфлікту, приділяючи особливу увагу найбільш уразливим групам населення, відповідно до гуманітарних принципів гуманності та неупередженості.

- Продемонструвати ефективний розподіл відповідальності між державами-членами ЄС відповідно до біженців, що прибувають, та існуючих можливостей та потреб у приймаючих країнах. Українські біженці швидко переміщуються з прикордонних країн до інших країн призначення в Європі, особливо до країн з великою кількістю українських мігрантів, таких як Італія, Німеччина та Франція. Організації української діаспори та місцева влада очікують мільйони біженців, які прибувають із прикордонних районів України та намагаються дістатися до сімей і налагодити соціальні зв'язки.
- Прискорити та збільшити зусилля щодо координації в рамках Платформи солідарності, як це передбачено Директивою про тимчасовий захист (TPD), включаючи передачу біженців із сусідніх країн та Молдови безпечним чином та відповідно до потреб відповідних приймаючих країн. Активізація TPD є найважливішим кроком для забезпечення швидкого доступу до захисту та полегшення тиску на держави-члени ЄС, що межують з Україною, а також на інші держави-члени ЄС, які приймають велику кількість біженців. Щоб забезпечити ефективну солідарність у рамках TPD, всі держави-члени ЄС мають посилити свої можливості щодо прийому людей, які були змушені покинути Україну.
- Застосовувати Директиву про тимчасовий захист великодушно. Для громадян третіх країн, на які не поширюватиметься дія TPD, доступ до притулку, дозвіл на перебування та дозвіл на проживання повинен надаватися відповідно до потреб. Для тих, хто може безпечно повернутися до своїх країн, необхідні види на проживання, що дають час на організацію поїздки, а також доступ до посольств та підтримка у зворотній подорожі.
- Сприяти та підтримувати ефективний та швидкий доступ до послуг, включаючи охорону здоров'я, освіту, ринок праці та житло в сусідніх країнах та інших країнах, що приймаються, як це передбачено Директивою про тимчасовий захист (TPF), а також допомагати біженцям орієнтуватися в різних доступних механізмах допомоги.



## Як ми допомагаємо

DRC – одна з найбільших та найдосвідченіших міжнародних неурядових організацій, що реагують на численні кризи у всьому світі, і яка володіє досвідом у численних гуманітарних секторах та методах роботи. Працюючи в Україні з 1998 року та маючи понад 200 співробітників, DRC наразі розширює свою діяльність в Україні, щоб надавати життєво необхідну допомогу та реагувати на надзвичайну ситуацію, з якою стикнулось багато людей, які постраждали від конфлікту. Крім того, наразі DRC створює структуру реагування в сусідніх країнах – Молдові, Румунії та Польщі – для надання допомоги людям з України, які перетинають кордони у пошуках притулку та міжнародного захисту у сусідніх країнах або рухаються транзитом до інших європейських країн.

У Європі DRC розширює свою діяльність в Італії, Грузії, Греції та, можливо, у Косово, Сербії, а також Боснії та Герцеговині, щоб консультувати з питань притулку, захисту, прийому та інтеграції людей, які прибувають з України.

З огляду на данське коріння DRC, організація представляє громадянське суспільство та уповноважена допомагати біженцям, маючи певну роль у процедурі надання притулку та роботі з інтеграції біженців у Данії. Тому DRC взаємодіє з українською діаспорою, мережею з більш ніж 6 000 волонтерів, імміграційною владою та муніципалітетами, щоб скласти уявлення про потреби у допомозі та надати пряму підтримку, включаючи юридичну допомогу, тим жителям України, які вже прибули до Данії, а також підготуватися до прибуття нових біженців.



Фото: DRC, Молдова – Кишинів, березень 2022



Данська рада у справах біженців (DRC) заснована у 1956 році і наразі є найбільшою міжнародною неурядовою організацією Данії, що спеціалізується на проблемах вимушеного переміщення. DRC працює майже у 40 країнах, нараховуючи 9 000 співробітників по всьому світу.

DRC виступає за захист прав та впровадження довгострокових рішень для громад, що постраждали від переміщення, та надає допомогу на всіх етапах переміщення: під час гострої кризи, у вигнанні, при облаштуванні та інтеграції на новому місці або після повернення. DRC підтримує переміщених осіб у тому, щоб вони стали самодостатніми та були включені до приймаючої громади. DRC працює з громадянським суспільством та відповідальними органами влади, щоб сприяти захисту прав та інтеграції.

Наші 7 500 волонтерів у Данії роблять неоціненний внесок у діяльність по всій країні.

Кодекс поведінки DRC є основою нашої діяльності. DRC прагне досягти найвищих етичних та професійних стандартів. DRC сертифікована як організація, що відповідає найвищим стандартам якості відповідно до Основного гуманітарного стандарту якості та підзвітності.

Її Королівська Високість кронпринцеса Мері є покровителькою DRC.

Щоб дізнатися більше про те, що ми робимо, завітайте на сайт: [www.drc.ngo](http://www.drc.ngo)

**DRC** DANISH  
REFUGEE  
COUNCIL  
• We are there